

Reactie Kathleen van Brempt, MEP Sociaal Democraten namens Belgische Vooruit, op email door Platform ABC over EU-Mercosur

On Tuesday, January 20, 2026 at 05:13:29 PM GMT+1, VAN BREMPT Kathleen <kathleen.vanbrempt@europarl.europa.eu> wrote:

Geachte heer Geurts,

Beste Guus,

Hartelijk dank voor uw uitgebreide en inhoudelijke e-mail.

Ik neem hieronder graag de vrijheid om verder in te gaan op enkele argumenten die uiteindelijk ook mijn stemgedrag morgen zullen bepalen.

1. Geopolitiek: nood aan partnerschap

U heeft gelijk dat het geopolitieke argument de voorbije maanden steeds dominantier is geworden in het debat. Ook binnen de sociaaldemocratische familie. De wereldorde is instabieler, de VS gebruiken handel steeds openlijker als geopolitiek wapen, en China vergroot zijn economische en politieke invloed in Latijns-Amerika en de rest van de wereld. In die context is het begrijpelijk dat de EU zoekt naar sterkere partnerschappen met democratische landen in het mondiale Zuiden. Tegelijk deel ik uw analyse dat het EU-Mercosur-akkoord geen wonderoplossing is voor mogelijke handelsverliezen met de Verenigde Staten. Maar het akkoord in deze tijden niet goedkeuren zou echter in de eerste plaats betekenen dat we een land als Brazilië, na meer dan 25 jaar onderhandelen, de rug toekeren. Op een moment waarop onze Unie onder druk staat, zowel van externe machten als de VS en China, als van interne extreemrechtse stromingen, zouden we daarmee afzien van de mogelijkheid om de bestaande handel met Mercosur-landen sterker, meer gecoördineerd en beter gereguleerd te maken. Dat zou de Europese invloed niet versterken, maar net verzwakken.

Waar ik dus wel verschil zie met uw lezing, is dat geopolitiek voor mij niet alleen over import- en exportvolumes gaat, maar ook over invloed, normen en partnerschappen. Zonder akkoord blijft onze handel met Mercosur bestaan, maar zonder structureel kader waarin de EU-duurzaamheid, arbeidsrechten en mensenrechten systematisch kan agenderen. Dat gezegd zijnde: geopolitiek kan nooit een vrijgeleide zijn om sociale, ecologische of democratische bezorgdheden te minimaliseren. Partnerschap veronderstelt een zeker niveau van wederkerigheid en voorwaarden.

2. Democratie, rechtsstaat en het verzoek aan het Hof van Justitie

Uw zorgen over het rebalancing-mechanisme en de rechtsgrondslag van het akkoord begrijp ik ook. Ook binnen het Europees Parlement leven er vragen over de verhouding tussen dit mechanisme en het regelgevend recht van de EU, zeker wanneer het gaat over toekomstig klimaat-, consumenten- of landbouwbeleid. Echter is het inmiddels duidelijk dat het akkoord expliciet het recht van de EU vastlegt om eigen regelgeving vast te stellen voor milieu, klimaat en volksgezondheid. Het zogenaamde non-violation complaint mechanisme zal geen Europese wetgeving kunnen schrappen of wijzigen, kan enkel leiden tot tijdelijke handelsmaatregelen (zoals het opnieuw instellen van tarieven) en zal niet gebruikt kunnen worden ten aanzien van maatregelen die redelijkerwijs te voorzien waren (zoals de EUDR, aangekondigd vóór het akkoord).

Elke politieke verantwoordelijkheid blijft dus Europees en elke verzwakking van Europese milieuwetgeving zal een politieke keuze van de EU zelf zijn, niet een juridische verplichting vanuit Mercosur. Met de opkomst van extreemrechts, maar ook de verharding en de simplificatiedogma's van de EPP lijkt het me vooral een strijd die we samen met jullie binnen de EU moeten voeren.

3. Ontbossing: hefboom of risico?

Uw bezorgdheden over ontbossing, landrechten van inheemse volkeren en de politieke ontwikkelingen in Brazilië deel ik in grote mate. De recente afzwakking van bepaalde milieuwetgeving zoals het stopzetten van het sojatoratorium zijn zeker en vast geen goede signalen.

Daarnaast wil ik wel graag onderstrepen dat de Europese ontbossingsverordening (EUDR) nog steeds bestaat. Ze is dan wel uitgesteld en onder politieke druk afgezwakt, maar ze blijft een belangrijk instrument, vooral ten aanzien van grote internationale importeurs en handelsbedrijven. Die bedrijven die grotendeels boter op het hoofd hebben wanneer het gaat over illegale houtkap.

Waar ik u ook in volg, is dat net de EU-instrumenten zoals de EUDR, maar ook CSDDD en het verbod op dwangarbeid, essentieel zijn om productiegelijkheid en een meer gelijk speelveld af te dwingen. En laat ons daar eerlijk over zijn: het zijn vooral de Europese Volkspartij en extreemrechts die deze instrumenten systematisch hebben uitgehold het afgelopen jaar. Dat is een politieke contradictie die niet kan worden genegeerd: enerzijds claimen zij landbouwers en milieu te willen beschermen, anderzijds de regels verzwakken die importproducten aan strengere voorwaarden onderwerpen.

Verder is het ook een feit dat er voor het eerst ooit bindende commitments zijn voorzien in een handelsakkoord ten aanzien van ontbossing en biodiversiteit. Bovendien werd het Akkoord van Parijs en het deftig naleven ervan als essentieel element opgenomen. Is dat perfect? Neen, maar het zijn wél meer hefbomen die we hebben om politiek en juridische druk uit te oefenen dan wanneer we géén handelsakkoord hebben.

4. Europese landbouw en het gelijke speelveld

Europese landbouwers worden vandaag inderdaad geconfronteerd met strengere normen inzake milieu, dierenwelzijn en gebruik van middelen. Dat creëert hogere kosten en onzekerheid, maar ook voedselveiligheid en milieubescherming.

Het Mercosur-akkoord verandert niets aan het principe dat geen enkel product de EU-markt op mag dat niet voldoet aan onze voedselveiligheidsregels (geen hormonen, residulimieten, sanitaire controles). Maar ik dat dit niet hetzelfde is als identieke productievoorwaarden aan de bron, klopt inderdaad. Net daarom dat we nood hebben aan flankerende EU-instrumenten zoals de EUDR en CSDDD.

Wanneer het op de bezorgdheden van de boeren aankomt, wil ik toch graag twee zaken benadrukken. Het akkoord bevat ongeziene quota en safeguards voor gevoelige landbouwproducten, wat onbeperkte markttoegang of zogenaamde marktoverspoeling zal verhinderen. Daarnaast heeft de Commissie vorige week aangekondigd tot 45 miljard euro versneld beschikbaar te maken binnen het GLB. Dat is geen structurele oplossing, maar wel een erkenning dat landbouwers niet alleen de prijs mogen betalen van handels- en geopolitieke keuzes. Tegelijk ben ik het met u eens dat een diepere hervorming van het GLB absoluut noodzakelijk blijft, met eerlijke prijzen en een beloning voor duurzame landbouw. Maar laat net daar de politieke fracties die vandaag de boeren zogezegd zouden steunen, op de rem gaan staan.

5. Arbeidsrechten en banen in Mercosur

Tot slot, De positie van ETUC neem ik zeer ernstig. We zaten ook meerdere malen met hen samen om het akkoord te bespreken. Het klopt dat het akkoord geen sancties voorziet bij schendingen van IAO-conventies. Dat is absoluut een zwakte, en daar hebben wij als sociaaldemocraten steeds kritiek op gehad. Maar ook hier wil ik het argument "een akkoord is beter dan geen akkoord" naar voor schuiven. Het doel van mijn fractie is immers niet veranderd: wij willen nog steeds goede arbeids- en sociale rechten, strenge milieuvorwaarden en handel die voordelig is voor de burgers in zowel de EU als in de Mercosur-landen. Maar inmiddels is de wereld rondom ons wél veranderd. Dat vergt een nieuwe

strategie. Wat mij betreft is dat er een van meer partnerschappen en akkoorden afsluiten in plaats van ons afsluiten van welwillende partners.

Ik sluit af met de boodschap dat ik de motie om advies te vragen aan het Hof van Justitie vandaag vooral als een manier zie om een besluit rond het akkoord opnieuw op de lange baan te schuiven. Ik pleit er liever voor om het parlement zijn democratisch proces te laten uitvoeren in de komende maanden. In de verschillende commissies van het parlement. Géén besluit nemen is immers waarschijnlijk de minst goede optie van al, in een wereld waar iedereen zo'n nood heeft aan duidelijkheid, stabiliteit en bovenal een sterk en verenigd Europa.

Nogmaals dank voor uw e-mail.

Met vriendelijke groet,

Kathleen Van Brempt